मनसून पूर्वतयारी कार्ययोजना

२०७८

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दार्चुला

२०७८

(जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, दार्चुलाको मिति २०७८/०२/३१ को वैठकबाट स्वीकृत)

शब्दावली :

जि. वि. ब्य.स.	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति
जि.स.स.	जिल्ला समन्वय समिति
न.पा.	नगरपालिका
गा.पा.	गाउपालिका
जि..स्वा.का.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
ने. से.	नेपाली सेना
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
सप्रब	शसस्त्र प्रहरी बल
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
ज.उ.प्र.नि.वि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण बिभाग
रा/अगैसस	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
DLSA	District Lead Support Agency
DEOC	District Emergency Operation Center
NEOC	National Emergency Operation Center
DDMC	District Disaster Management Committee
D-WASH CC	District Water and Sanitation Hygiene Coordination Committee
V-WASH	Village Water and Sanitation Hygiene Coordination Committee
DPHO	District Public Health Office
NRCS	Nepal Red Cross Society
DHM	Department of Hydrology and Metrology

Contents

शब्दावली : *2*

१. पृष्ठभूमि-: 5

२. कार्य योजनाको उद्देश्य-: 5

क. भौगोलिक अवस्था, सीमा तथा क्षेत्रफल:- 6

ख. भौगालिक विभाजन:- 6

ग. प्रमुख नदी ताल तलैया सम्बन्धी विवरण-: 7

घ. हावा पानी:- 7

३. स्वास्थ्य सेवा-: 7

४. यातायात -:न-:पहुँच सम्मको सदरमुकाम जिल्ला हरुको.पा.गा र.पा. 8

५. बिपद् उद्धारका प्रत्यक्ष सरोकारका निकायहरुः- 8

६. कार्य विवरण:- 9

७. जिल्लामा भएका विपद घटनाहरु-: 10

८. बर्षायाममा हुनसक्ने जोखिमहरु : 11

९. विपद व्यवस्थापन योजना-: 11

पहिलो तह 12

दोस्रो तह 12

तेश्रो तह:- *13*

१०. समन्वयात्मक व्यवस्थापकीय तयारी (Coordination and Management):- 14

११. चुनौती-: *15*

मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरुको पूर्व तयारी सम्बन्धमा:- *15*

मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरु सडक डिभिजन कार्यालय, वैतडी, पाटन, श्री दार्चुला तिंकर सडक योजना, दार्चुला, श्री सिंचाई डिभिजन कार्यालय, दार्चुला, श्री खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय नं. १, सम्पर्क कार्यालय, दार्चुला को पूर्व तयारी सम्बन्धमा:- *15*

मनसून जन्य अवधिमा यातायात/आवागमनका लागि आवश्यक व्यवस्थापनको पूर्व तयारी सम्बन्धमा:- *16*

दार्चुला जिल्लाको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलब्ध स्रोत साधन विवरण:- *16*

जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग रहेको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलब्ध खोज उद्धार सामाग्रीको विवरण *17*

जिल्लामा उपलब्ध खोज तथा उद्धारका समाग्रीहरु (Heavy Equipments) : *18*

जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरुको सम्पर्क सुची: *18*

बर्षामापन केन्द्र:- *19*

नदी जल सतह मापन केन्द्रः- 19

हाल कायम रहेको स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरुको सम्पर्क सुचि 19

जिल्ला स्थित एम्बुलेन्स सेवाको विवरण:- 20

जिल्लामा रहेको दमकल सेवा विवरण:- 20

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखामा तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण: 21

दुर्गा दल गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण: 21

जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण : 21

सशस्त्र प्रहरी सिमा सुरक्षा गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण : 21

जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरुको सम्पर्क सुची 26

बाढी बाट जोखिमयुक्त गा.पा. वा नगरपालिका.पा.स्रोतः गा) र न(प्रशासकीय अधिकृत .पा. 26

जोखिम बस्ती तथा खुला क्षेत्रको विवरण (जिल्ला दार्चुला) 27

खुला क्षेत्र 27

जोखिम बस्ती 30

दार्चुलामा विपद् पूर्व सूचना प्रणाली 32

विपद् सूचना संयन्त्र सञ्जाल 32

१. पृष्ठभूमिः-

महाकाली र चमेलिया नदी यस जिल्लाको सबैभन्दा ठुलो नदीको रुपमा रहेका छन् । महाकाली नदी उत्तरबाट मुहान भई पश्चिम हुदै दक्षिण तिर बगेको छ भने चमेलिया नदी पनि उत्तर मुहान भै पश्चिम हुदै दक्षिण तिर बगेको पाइन्छ । भने नौगाड खोला पूर्व मुहान भै दक्षिण तिर चमेलिया नदीमा मिसिने हुदा यस जिल्लामा समय समयमा विपदको रुप लिई विभिन्न क्षेत्रहरुमा व्यास गाउपालिका राप्लादेखि लेकम गाउपालिका लाली सम्म महाकाली नदीले असर पार्ने गरेको छ भने अपीहिमाल गाउपालिका देखि शैल्यशिखर नगरपालिका सम्म चमेलिया नदीले असर गर्ने गरेको पाइन्छ । त्यसैगरी जिल्लामा रहेका ससाना थुप्रै खोला नालाहरु मकरीगाड, रिगुड गाड, घट्टे गाड, पडपडा खोला, मेल्या खोला, भेल्या खोला, कचुलि गार्ड, च्युरानी खोला, गढीगाड,भुपरीगाड, दुधि खोला, खतनगाड, रिठिनगाड, तम्वाकु खोला, कालागाड, कुकुरेगाड, निजागंगाड, लाष्कु खोला, भम्वागाड, धौलिगाड, थालि गाड, ठिङगाड, काकडीगाड, भर्तोला खोला, उकु खोला, बाकु गाड, बसेडी गाड, साजी गाड, बुढीगाड, रिठेगाड, दानौं गाड, चौडे गाड, गोकुले गाड, आंङरी खोला, ओसिल गाड, रोल खोला आदी प्रमुख हुन् । यिनै नदी तथा खोलामा आउने बाढी पहिरोका कारणले समुदायमा प्रत्येक बर्ष विपदको जोखिम व्यहोर्नु परेको छ । बर्षातको समयमा बाढी पहिरो, चटयांङ्ग झाडापखाला, जस्ता विपदहरु पटक पटक आउने हुदा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको समन्वय तथा प्रत्यक्ष सहभागितामा जिल्लाका सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र स्थानीय तह सहित विपदको समयमा प्रभावितहरुलाई सहयोग पुर्याउन उल्लेखनिय भुमिका रहदै आएको छ । बर्षायाममा बाढी पहिरो सडक अवरुद्ध दुर्घटना झाडापखाला जस्ता प्रकोपहरुलाई दृष्टीगत गरी विपद अगाडी अपनाइने समाधानका उपायहरु खोज तथा उद्धार कार्य राहत कार्य पुनःनिर्माण पूनःस्थापनाको क्षेत्रमा गर्न सकिने सल्लाह सुझाव समन्वय र सहयोग सम्बन्धमा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति दार्चुलाको तर्फ बाट प्रभावितहरुलाई गर्न सकिने आधारभुत सहयोग तथा विषयहरुमा आधारित रही यो बर्षायामको लागि मनसुन पूर्व तयारी कार्ययोजना २०७८ तथार गरिएको छ । यो योजना निर्माणमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको Contengency plan तथा जिल्ला विपद पूर्व तयारी प्रतिकार्य योजना, २०७६/२०७७ लाई श्रोतको रुपमा प्रयोग गरिएको छ ।

२. कार्य योजनाको उद्देश्यः-

प्रत्येक बर्ष जस्तै मनसुनमा हुन सक्ने बाढी पहिरो नीको कटान हावाहुरी चटयांग, महामारी, भुकम्प जस्ता विपदबाट गाउँ बस्ती बालीनाली, स्वास्थ्यमा पुर्याउन सक्ने जोखिमको विश्लेषण गर्दै त्यसप्रति सजग रहन तत्काल राहत तथा उद्धार कार्यका लागि जिल्ला स्थित सम्पूर्ण सुरक्षा निकाय, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिका सदस्य, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका सदस्य तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरुको अधिकतम रुपमा परिचालन गरी राहत तथा उद्धार कार्य छिटो छरितो र विश्वसनीय बनाउनु यस कार्य योजनाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

क. भौगोलिक अवस्था, सीमा तथा क्षेत्रफलः-

दार्चुला जिल्ला नेपालको सुदरपश्चिम प्रदेशमा पर्दछ । यस जिल्लाको पूर्वमा बझाङ्ग जिल्ला, पश्चिमा भारतको उत्तराखण्ड प्रदेशको पिथौरागढ जिल्ला, उत्तरमा चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत र दक्षिणमा बैतडी जिल्ला रहेको छ । विश्व मानचित्रमा २९°३६' उतरी अक्षांस देखि ३०°१५' उत्तरी अक्षांससम्म र ८०°२२' पूर्व देशान्तर देखि ८१°०९' पूर्व देशान्तरसम्म फैलिएको यस जिल्लाको जम्मा क्षेत्रफल २३२२ वर्ग कि.मि. (साविककै क्षेत्रफल रहेको, नयाँ थपिएको क्षेत्रफलको निर्णयानुसार अद्यावधिक गरिने) रहेको छ । यो जिल्लामा समुद्र सतहबाट ५१८ मिटरको उचाई देखि ७१३२ मिटर सम्मको उचाई भएको अपि हिमाल यस जिल्लाको प्रमुख आकर्षण हो । त्यस्तै चीनको तिब्बत क्षेत्रमा अवस्थित हिन्दुहरुको महत्वपूर्ण तीर्थस्थल तथा पर्यटकीय महत्वसमेत बोकेको मानसरोबर जाने नेपालको प्रमुख मार्गको रुपमा समेत दार्चुला जिल्लाको चर्चा पाएको छ ।

१. अक्षांस २९°३६' देखि ३०°१५' उत्तर सम्म देशान्तर ८०°२२' देखि ८१°०९' पूर्व
२. सिमाना पूर्व वझाङ्ग पश्चिम भारतको पिथौरागढ जिल्ला, उत्तर तिव्वत (चीन), दक्षिण बैतडी जिल्ला
३. क्षेत्रफल २३२२ वर्ग कि.मि. (साविककै क्षेत्रफल रहेको, नयाँ थपिएको क्षेत्रफलको निर्णयानुसार अद्यावधिक गरिने)औषत लम्वाई ९२.५ कि.मी.
४. औषत चौडाई ४२.५ कि.मी.

ख. भौगालिक विभाजनः-

भौगोलिक दृष्टिकोणले दार्चुला जिल्लालाई ४ भागमा बाड्न सकिन्छ ।

अ. नदीले बनाएको फाट तथा बेसीहरु (समथर प्रदेश)ः- महाकाली, चौलानी र अन्य त्यस्तै ठूला खोला नालाहरुको किनारमा अवस्थित भित्री मधेशसँग तुलना गर्न सकिने समथर उब्जाउ फाँटहरु समथर प्रदेश अन्तर्गत पर्दछन् । जिल्लाको प्रमुख अन्न भण्डारको रुपमा रहेको यो फाँट र बेसीहरुमा जनसंख्याको चाप पनि अत्याधिक रहेको छ, उकू, लाली, दत्तू, गोकुलेश्वर, शिखर, देथला, धाप, खलंगा आदि क्षेत्रहरु यस प्रदेशका उदाहरण हुन् ।

आ. पहाडी भागः- यस जिल्लाको मध्यभागमा रहेको उच्च समस्थली यस प्रदेशअन्तगत पर्दछन् । समथर भ-भागको तुलनामा केही कम उत्पादन हुने भएतापनि अपेक्षाकृत उब्जाउ क्षेत्र नै मानिन्छ । शंकरपूर, भगवती, रानीशिखर, रिठाचौपाता, ग्वानी, डाडाकोट, हिकिला आदि क्षेत्रहरु यस प्रदेशमा पर्दछन् ।

इ. लेकाली भागः- लेकाली भाग प्राकृतिक सौन्दर्यताले भरीपूर्ण तर अन्न उत्पादनका दृष्टिकोणले कम उर्बर छ। प्रायः हेमन्त ऋतुमा हिमपात हुनु यस भागको विशेषता हो । लेकाली प्रदेशअन्तर्गत सुन्सेरा, राप्ला, खण्डेश्वरी, घुसा, इयरकोट आदि क्षेत्रहरु पर्दछन् ।

ई. हिमाली भागः- जिल्लाको उत्तर पट्टिको चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसंग सीमा जोडिएको सामान्यतया बाह्रै महिना हिंउले ढाकिएको क्षेत्रमा उत्पादन मात्रै होइन मानिसहरुको बसोबास समेत नगण्य छ । हिंउदमा

तल बेसी खलंगा झर्ने र गृष्ममा फर्किने यहाँ बसोबास गर्ने ब्याँसी (सौका) समुदायको प्रमुख बासस्थान भएको व्यास क्षेत्र यस प्रदेशको उदाहरण हो ।

ग. प्रमुख नदी ताल तलैया सम्बन्धी विवरणः-

नेपाल र भारतको सीमा नदीको रुपमा बग्ने महाकाली नदी र यस जिल्लाको पूर्वपट्टि बैतडी जिल्लासंग जोडिएर बग्ने चमेलिया नदी दार्चुला जिल्लाका प्रमुख नदीहरु हुन । यी ठूला नदी बाहेक यहां तिकंरखोला, कालागाड, नौगाड, थालीगाड, लास्कु खोलाआदि उल्लेखनीय खोलानाला हुन्। दार्चुला जिल्ला जलस्रोतको हिसाबमा धनी जिल्लाका रुपमा चिनिन्छ। यहाँ रहेका नदीनालाहरुमा लघु तथा बृहत जलविद्युत आयोजनाहरु संचालन गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ । हाल चौलानी नदीमा ३० मेगावाट क्षमताको जलविद्युत आयोजना निर्माण भइसकेको छ । त्यस्तै अपि जलविद्युत आयोजना ८५०० किवा निर्माण भइसकेको छ ।यस जिल्लामा माथिल्लो अपि हाईड्रो पावर योजना निर्माणाधिन क्रममा रहेको छ । यस जिल्लामा सुरमासरोवर, ब्रहमदह, रिङदे ताल आदि ताल तलैयाहरु रहेका छन् ।

घ. हावा पानीः-

दार्चुला जिल्लाको भौगोलिक बनोटमा देखिएको विविधता झैं हावापानी तथा वातावरणमा पनि बिषमता देखिन्छ। तसर्थ, यस जिल्लाको हावापानीलाई देहाय बमोजिम विभाजन गर्न सकिन्छ ।

अ. **हिमाली हावापानी :-** यस जिल्लाको ४८७८ मिटर उचाइ भन्दा माथिको भु-भागमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ। जहाँ बाह्रै महिना हिँउले ढाकिएको हुन्छ र मानव बसोबास पाईदैन ।

आ. **लेकाली हावापानी :-** यस किसिमको हावापानी उच्च हिमाली भेगहरुमा हिमरेखाको मुनितिर पाईन्छ । जो हिउँदमा हिँउले ढाकिने र गर्मीमा नाङ्गो हुन्छ । ब्याँस क्षेत्रमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ ।

इ. **ठण्डा शितोष्ण हावापानी :-** गृष्ममा गर्मी अनुभुति नहुनु र हिउँदमा तुलनात्मकरुपमा बढी चिसो हुने करिब २१३४ मिटर भन्दा माथिको भूभागमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ । सिप्टी, खण्डेश्वरी र सुन्सेरा आदि क्षेत्रहरुमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ ।

ई. **समशितोष्ण हावापानी :-** जिल्लाको मध्यभागमा रहेका समुद्र सतहबाट ९१५ मिटरदेखि २१३४ मिटरको उचाईमा रहेका क्षेत्रहरुमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ । गृष्ममा धेरै गर्मी र हिँउदमा साह्रै चिसो अनुभुती नहुनु यहाँको मुख्य विशेषता हो । रिठाचौपाता, शंकरपुर, छापरी आदी क्षेत्रहरुमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ ।

उ. **उष्ण हावापानी :-** जिल्लाको पश्चिम दक्षिणमा नदीका बेसीहरुमा उष्ण हावापानी पाईन्छ । ग्रीष्ममा अत्याधिक गर्मी र हिँउदमा आंसिकरुपमा चिसो हुनु यहाँको हावापानीमा पाईने मुख्य विशेषता हो । खासगरी गोकुलेश्वर, दत्तु, लाली, उकु आदि क्षेत्रमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ ।

३. स्वास्थ्य सेवाः-

यस जिल्लामा स्वास्थ्य सेवाको लागि निम्नानुसारको अस्पताल उपचार केन्द्रहरु रहेका छन्:

क्र.स.	विवरण	संख्या
१	अस्पताल	८
२	शैया	१५०
३	**Ventilator**	२
४	**HDU**	२
५	क्लिनिक	११
६	स्वास्थ्य चौकी	४०
७	उप स्वास्थ्य चौकी	०
८	डाक्टर	८
९	नर्स,अ.न.मी.	१०२
१०	अ.हे.व.,हे.व.	११४
११	आयुर्वेदिक अस्पताल	१
१२	प्रति डाक्टर लाभान्वित जनसंख्या	१७,५३७

४. यातायातः- न.पा.र गा.पा.हरुको जिल्ला सदरमुकाम सम्मको पहुँचः-

क्र.सं.	न.पा. र गा.पा.को नाम	क्षेत्रफल (बर्ग कि.मी.)	सदरमुकाम सम्मको दुरी कोष
१	व्याँस गाउपालिका	८३९.२६	२८
२	दुहुँ गाउपालिका	६५.३५	६
३	महाकाली नगरपालिका	१३५.११	०
४	मालिकार्जुन गाउपालिका	१००.८२	९.५
५	लेकम गाउपालिका	८३.९८	१६.५
६	शैल्यशिखर नगरपालिका	११७.८१	१७
७	मार्मा गाउपालिका	२०८.२७	१५
८	अपि हिमाल गाउपालिका	६१३.९५	२३
९	नौगाड गाउपालिका	१८०.२७	११

५. बिपद् उद्धारका प्रत्यक्ष सरोकारका निकायहरुः-

क) जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुला
ख) स्थानीय तहहरु (२ न.पा. र ७ गा.पा.)
ग) सुरक्षा निकाय (थप विवरण परिशिष्ट “ख” अनुसार)

- **नेपाली सेना**
  - अ. दुर्गादल गुल्म खलगां दार्चुला
- **नेपाल प्रहरी**
  - अ. जिल्ला प्रहरी कार्यालय, दार्चुला
  - आ. इलाका प्रहरी कार्यालय तथा प्रहरी चौकी

इ. सिमा प्रहरी चौकी

ई. अस्थाई प्रहरी पोष्ट

- **सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल**

अ. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ४४ गण हे. क्वा. खलंगा, दार्चुला

आ. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ५० गुल्म हे. क्वा. छाङ्गरु व्याँस, दार्चुला

इ. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट **(BOP)**, लाली

ई. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट **(BOP)**, दुम्लिङ्ग

उ. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट **(BOP)**, जौलजिवी

ऊ. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट **(BOP)**, दत्तु

ऋ. सशस्त्र प्रहरी चमेलिया जलबिद्युत आयोजना सुरक्षा बेस बंलाच

घ) जिल्ला समन्वय समिति

ङ) जिल्ला अस्पताल,

च) स्वास्थ्य चौकी

छ) डिभिजन वन कार्यालय

ज) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखा र उपशखाहरु

झ) यातायात व्यवसायी संघहरु,

ञ) खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला

ट) नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम,

ठ) नगरपालिका तथा गाँउपालिका कार्यालयहरु,

ड) एम्बुलेन्स सेवा

ढ) दमकल सेवा

ण) निर्माण व्यवसायी संघ

त) जिल्ला स्थित क्रियासिल राजनैतिक दलहरु

थ) नेपाल पत्रकार महासंघ दार्चुला शाखा

द) अन्य संघ संस्था (राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्टिय

६. कार्य विवरण:-

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ
१	खोज तथा उद्धार कार्य	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपालीसेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल रेडक्र ससोसाइटी,	जिल्लाभर
२	राहत वितरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा/उपशाखाहरु, स्थानीय तहहरु, स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन समिति र उद्योग वाणिज्य संघ,	प्रभावित क्षेत्रमा
३	राहत सामाग्री भण्डारण	उद्योग वाणिज्य संघ/खाद्य संस्थान डिपो, त्रिपाल लगायत अन्य लत्ता कपडाहरु नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा तथा उपशाखा	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा
४	स्वास्थ्यकर्मी, औषधी तथा एम्बुलेन्स र बारुण यन्त्र	जिल्ला अस्पताल, स्वास्थ्य चौकीहरु, न.पा./गा.पा, ने.रे.सो. र एम्बुलेन्स संचालक समिति तथा संघसंस्थाहरु	जिल्ला स्तरमा
५	सडक यातायात संचालनको सुधार तथा यातायात उपलब्ध	सडक डिभिजन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, यातायात व्यवसायी समितिहरु, स्थानीय तह	जिल्लाभर
६	भु—क्षय सम्बन्धी	डिभिजन सिचाइ कार्यालय, महाकाली तटबन्ध, स्थानीय तह	जिल्लाभर
७	विपद सम्बन्धी सुचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ, स्थानीय संचार माध्यमहरु, जल तथा मौषम शाखा कार्यालय	जिल्लाभर

८	विपद सिमुलेसन	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह देखि जिल्ला तह सम्म
९	शान्ति सुरक्षा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	जिल्लाभर
१०	संन्चार, बिद्युत व्यवस्थापन	नेपाल टेलिकम, बिद्युत बितरण केन्द्र	जिल्लाभर

७. जिल्लामा भएका विपद घटनाहरुः-

क) कोभिड-१९ भाईरसः- २०७७ सालको अन्त्य तिर विश्वव्यापी महामारीको रुपमा कोरोना भाईरसका कारण धेरै व्यक्तिहरु प्रभावित भएको परिप्रेक्ष्यमा नेपालमा पनि कोरोना भाईरसका कारण २०७६ चैत्र देखि देश भरि बन्दा बन्दी लागु गरि कोरोना भाईरसको महामारीबाट नागरिकहरुको ज्यान सुरक्षा गर्न निषेधाज्ञा जारी गरिएको । २०७७ सालको मध्य तिर निषेधाज्ञा खुकुलो भएतापनि पुनः २०७८ सालको शुरुवात संगै कोरोना भाईरसको दोस्रो लहरबाट महामारी फैलिएको हुँदा २०७८ वैशाख १६ गतेबाट पुनः निषेधाज्ञा बन्दा बन्दी लागु भएको । हालसम्म यस जिल्लामा कोरोना भाईरसका कारण ज्यान गुमाउने व्यक्तिहरुको संख्या ११ जना रहेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय दार्चुलाको तथ्याङ्क रहेको छ । कोरोना भाईरसको संक्रमणबाट ८३२ जना प्रभावित भई निको हुनेको संख्या ५७७ जना रहेको छ । हालसम्मको सक्रिय संक्रमितको संख्या २४४, **PCR** परिक्षण संख्या १६५९, **PCR** परिक्षण गरिएकोबाट संक्रमित संख्या ४६४, **Antigen** परिक्षण संख्या ११६३, **Antigen** परिक्षण गरिएकोबाट संक्रामित संख्या ३६८ रहेको छ ।

ख) बाढी/पहिरो :- दार्चुला जिल्लाका बाढी पहिरोवाट प्रभावित समग्र जिल्लाको सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण गर्दा बाढी/पहिरोबाट क्षति भएको तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजा अनुसार आ.व. २०७७/०७८ को मनसुनजन्य अवधिमा पूर्ण तथा आंशिक क्षति भई जोखिम भएका घर परिवार संख्या १०७ रहेको छ । बाढी तथा पहिरो जन्य विपद् बाट ज्यान गुमाउनेको सख्या ९ जना रहेको छ ।साथै प्रति वर्ष पहिरोजन्य विपदबाट करोडौंको धनसम्पत्तिको क्षति हुने गरेको छ ।

ग) भू-कम्प :- भू गर्भविद्हरुको भनाई अनुसार दार्चुला जिल्ला तिव्वतियन प्लेटेक्टोनिक क्षेत्र भित्र पर्ने भएकोले यो जिल्लालाई भूकम्पको अति नै जोखिममा रहेको बक्षेषण गरिएको छ । सदरमुकाम क्षेत्र भित्र बनिरहेका घरहरु पनि भवन संहिता अनुसार नबनाइएको हुँदा जि.स.स., नगरपालिकाको सकृयताको आवश्यकता पनि महसुस गरिएको छ । न्यूनतम मापदण्ड पनि नअपनाए र बनाइएका यस्ता संरचनाहरुले भूकम्पीय जोखिम बहन गर्न नसक्ने हुँदा यहाँको भूकम्पीय जोखिम अत्यधिक रहेको छ ।हाल निर्माण भईरहेका सरकारी तथा केही निजी आवासहरु भूकम्प प्रतिरोधी किसिमले निर्माण भइरहेका छन ।स्थानीयतहहरु मार्फत भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माण कार्यमा बढी जोड दिनुपर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ ।

घ) बाढी :- दार्चुला जिल्लाका विभिन्न गा.पा.हरु मा बाढी बाट धेरै क्षति हुन सक्ने आंकलन गरिएको छ । २०७० साल असार २ गते महाकाली नदिमा आएका बाढीलाई मध्यनजर गरी यसले गरेको क्षतिका आधारमा आगामी दिनमा दार्चुला जिल्लामा महाकालीको बाढीबाट खतरामा रहेका महाकाली नगरपालिका,

मालिकार्जुन गा.पा.को उकु, लेकम गा.पा.को लाली, ब्यास गा.पा.को राप्ला, सुनसेरा र धौलाकोट छन् भने चौलानी नदिको बाढीको खतरामा मार्मा गाउँपालिकाको लटिनाथ, तपोवन, शैल्यशिखर नगरपालिका को शिखर, देथला, गोकुलेश्वर र सर्मोली रहेका छन् । जिल्लाका अन्यखोलाहरुमा जिल्लाका मध्यभाग बाट बग्ने नौगाड खोलाले खार तथा धुलिगडालाई आफ्नो निसाना बनाएको अवस्था छ । स-साना खहरेखोलाहरुले समेत वर्षायाममा वृहतरुप लिई किनारका संरचनामा जोखिम पुऱ्याउने अवस्था देखिन्छ । भल बग्ने कारणले सडकमार्ग बन्द हुने स्थिति, महाकाली लोकमार्गमा समेत देखिने गरेको सन्दर्भमा ग्रामिण सडकहरु सञ्चालन योग्य नरहने अवस्था सिर्जना हुने देखिन्छ ।मनसुनजन्य अवधिमा सडक सुचारु राख्न आवश्यक व्यवस्थापन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

ङ) **आगलागी :-** विगतमा घटेको घटनाहरु तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको तथ्याङ्कको आधारमा वार्षिक औषत ५० परिवारहरु आगलागीबाट पूर्णप्रभावित हुने हुँदा यस योजनामा आगलागीलाई समेत समावेशगरी लक्षितजनसंख्याको उद्धार तथा सम्भावित क्षतिलाई ब्यवस्थापन गर्न आगलागीलाई समेत योजना निर्माण गर्दा ध्यान पुऱ्याइएको छ । आगलागी महामारी, खडेरी, चट्याङ्ग, हिमपहिरो तथा हुरी बतास जस्ता प्रकोपहरुबाट पनि धेरै मात्रामा धनजनको क्षति हुने गरेको छ ।ती तथ्याङ्कको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गरिएको छ । आ.व. २०७७/०७८ को हाल सम्ममा आगलागी घटनाबाट १ जनाको मृत्यु भएको छ ।

च) **चट्याङ्ग :-** चैत्रदेखि बर्षायाम रहुन्जेल सम्म यस जिल्लालाई चटयांगको लागि जोखिमयुक्त जिल्लाको रुपमा मानिन्छ । भने बर्षेनी चटयांगबाट मानिस लगायत चौपायाहरुको मृत्यु हुने गरेको छ । चटयांगबाट क्षति भएको खबर प्राप्त हुनासाथ सुरक्षा निकाय सरकारी गैर सरकारी निकायहरु घाइतेको उद्धार तथा उपचारको साथै प्रभावितहरुका लागि राहतको लागि पहल गरिएको छ ।आ.व. २०७७/०७८ को हाल सम्ममा चट्टयाङबाट मानविय क्षति नभएपनि पशुचौपायाहरुमा क्षति भएको विवरण प्राप्त भएको छ ।

८. बर्षायाममा हुनसक्ने जोखिमहरु :

- बाढी/पहिरो
- हावाहुरी
- चट्यांग
- सडक अवरुद्ध तथा सडक दुर्घटना
- सरुवा रोग जस्ता महामारी

९. विपद व्यवस्थापन योजनाः-

विपदको प्रकृतिलाई हेरी जिल्ला विपद पूर्व तथारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ तथार गरी बहुविपदको समयलाई मध्यनजर गर्दै जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिले मौसम पूर्व तथारी योजनालाई निम्न तहमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

पहिलो तह

क. पूर्व तयारी (Pre-Disaster, Preparation & Awareness):- विपद व्यवस्थापनको लागि सुरक्षा निकायहरुलाई स्थानीय तह तथा अन्य संघ संस्थामार्फत श्रोत साधन जुटाउने तथा जिल्लामा उपलब्ध साधनश्रोतको व्यवस्था मिलाइ पूर्ण र सक्षम तयारी तर्फ जोड दिइने कार्य गरिनेछ । यस तहमा गरिने कार्य विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

- विपद प्रतिकार्यका उपायहरु जिल्लाका सम्बन्धित स्थानीय तह तथा संघ/संस्था सँगको सहकार्यमा जनजागरणको रुपमा प्रशिक्षण तथा प्रचार प्रसार गर्ने ।
- विपद पूर्बतयारीका लागि जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको पहलमा स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय तथा जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालयहरु तथा जिल्लामा कार्यरत संघ/संस्था सँगको समन्वयमा नियमित आपसी छलफल गरी सहकार्यको लागि तयारी रहने ।
- पत्रकार महासंघ, उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस तथा विभिन्न मिडियाहरुसँग समन्वय गरी जनचेतनाका लागि सुचना समाचार प्रचार प्रसार निरन्तर गर्ने । जस्तैः तारजाली प्रयोग तथा बाँस, रुखबिरुवा रोपी बाढी पहिरोको रोकथामको उपाय अपनाउने, अर्थिङ्ग प्रयोग गरी चटयाङ्गबाट जोगिने, स्वच्छता तथा सरसफाईमा ध्यान दिइ महामारी बाट बच्ने आदी ।
- सुरक्षा निकाय सहित सबै सरोकारवाला निकायहरुले विपद सुरक्षा तालिम लगायत श्रोत साधन तयारी गर्ने र अत्यावश्यक सरसामान, उपकरण र वस्तुहरु परिस्थिति अनुसार तुरुन्त प्रयोगगर्न सकिने अवस्थामा राख्ने।
- विपद परेमा तत्काल उद्धार गरी प्रभावितहरुलाई राहत वितरण गर्ने उद्देश्यले जिल्लाका विकट स्थानहरुमा रहेको गा.पा./नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/जिल्ला खाद्य डिपो तथा स्थानीय तहहरुमा तयारी खाद्य तथा गैर खाद्य वस्तुको भण्डारणको व्यवस्थापन गरिने ।
- ग्रामिण क्षेत्रका बिग्रिएका बाटाहरुको मर्मतका लागि सम्वद्ध निकायलाई अनुरोध गर्ने ।
- खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरुलाई सुरक्षा युनिटहरु र ने.रे.सो.का स्थानीय तहहरु समेतमा मौज्दात गरी स्वयंसेवकहरुलाई प्रशिक्षितगर्ने ।

दोस्रो तह

ख. बिपद्को अवस्था <u>(During Disaster, Rescue & Response)</u>:- जिल्लामा विपदको घटना घटिसकेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरु सहित सरोकारवाला सबै निकायहरु निम्नअनुसार परिचालन हुनेछ ।

- सुचनाको यकिन गरी जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिमा भएको पूर्व समन्वय अनुसार सुरक्षा निकायलाई मध्यनजरगर्दै सुरक्षा निकायहरु घटनाको प्रकृति अनुसार आवश्यक साधन श्रोतसहित तुरुन्त खटिने ।
- विपदको अवस्थालाई मध्यनजर गरी घाइते बिरामीहरुको उद्धार कार्य साथै थप घटना हुन नदिने तर्फ आवश्यक कारवाही गरिने ।
- ने.रे.सो.का तालीम प्राप्त स्वयंसेवक तथा जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका कर्मचारीहरु मार्फत घाइते विरामीहरुलाईप्राथमिकताको आधारमा उद्धार तथा उपचार व्यवस्था मिलाइने ।
- खोज तथा उद्धार कार्यमा निष्पक्ष, इमान्दारी र बिरामीहरुको प्राथमिकतालाई मध्यनजर गरिने ।

- घाइते, विरामी तथा विस्थापित परिवारहरुलाई व्यवस्थित गर्नको लागि क्याप खडा गर्ने, विरामीहरुलाई अस्पताल लैजान एम्बुलेन्सको ब्यवस्था गर्ने तथा आवश्यक परेमा हेलीकप्टरको लागि हेलीप्याड -Landing Zone_ निर्माणगर्ने ।
- सडक दुर्घटना भएमा घटनास्थलको प्रकृति हेरी घाइतेहरुको खोज उद्धार र सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतासाथ तिव्रता दिने ।
- बाढी पहिरोले सडक अवरुद्ध भएमा सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ तिव्रता दिइने । आवश्यक परेमा सवारी साधन डोजर, क्रेन आदी सरकारी कार्यालयहरु एवं यातायात व्यवसायी संघ तथा निर्माण व्यवसायी संघ मार्फत सहयोग लिइने।
- हैजा/झाडा पखाला फैलिएको अवस्थामा तुरुन्त सुरक्षा निकाय सहित जिल्ला अस्पताल तथा जनस्वास्थ्य कार्यालय बाट स्वास्थ्यकर्मीको टोली खटाई शुरुमै महामारी नियन्त्रण गरी फैलिन नदिने उपायहरु अपनाइने ।
- बाढी/पहिरोको बिपद् परेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरु लगायत उद्धारकर्मीहरु निम्न बमोजिम परिचालित हुनेछन्।

कार्य

- बिपद्मा परेकाहरुलाई तुरुन्त उद्धार गर्ने ।
- सडक अवरुद्ध हो भने अवरुद्ध सडक यथासिघ्र संचालनमा ल्याउने ।
- प्राथमिकताका आधारमा घाइतेहरुको उपचार तथा अस्पताल लैजाने ।
- बिपद्को थप असरलाई कम गर्न प्रयत्न गर्ने ।

तेश्रो तहः-

ग. राहत, पुर्नस्थापन तथा व्यवस्थापन (Post Disaster):- जिल्लामा कुनै विपद् घटना घटिईसकेपछि पिडाको अवस्थालाई न्यूनीकरण गर्न राहत वितरण लगायत पुर्नस्थापनाको काय सम्पादन गर्नुपर्ने अवस्था आउनु पर्ने हुदा जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति मार्फत निम्न बमोजिम समन्वयात्मक तथा कार्यगत पहल गरिनेछ ।

- विपद व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरकारी निकाय,स्थानीय तह, संघ संस्थाहरुले विस्थापित तथा घाइतेहरुलाई गरिने मानवीय सहयोग प्रमुख जिल्ला अधिकारी अध्यक्ष रहने जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको समन्वयमा नै सहयोग उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने ।
- विस्थापित तथा घाइते बिरामीहरुको समयमानै उपचार गरी, प्रभावित क्षेत्रमा शान्ति तथा सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न मद्दत गरिने ।
- घाइते बिरामीहरुलाई अस्पताल लैजान मद्दत गरिने ।
- प्राथमिकताको आधारमा राहत वितरण कार्यलाई सुलभ र पारदर्शी बनाई कार्य सम्पादन गरिने ।
- उपलब्ध साधन र श्रोतले अधिकतम प्रयोग तथा परिचालन गरी आवश्यकतानुसार फिल्ड मेडिकल क्याम्पहरु संचालन गर्ने तथा समस्या ग्रस्त क्षेत्रमा महामारी फैलन नदिन चेतनामुलक प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।
- पुर्नस्थापनको लागि संकलित राहत नपुग भएमा सरोकारवाला निकायसँग आव्हान गरी संकलन गरिने । दाताहरुलाई प्रभावितहरुको आवश्यकता अनुसार राहत दिन सुझाव दिइ जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्धार प्रणाली अबलम्बन गर्ने ।

➢ प्रारम्भिक द्रुत लेखा जोखा ।

१०. समन्वयात्मक व्यवस्थापकीय तयारी (Coordination and Management):-

जिल्लामा वर्षायामको समयमा हुने बिपद् पुर्व तयारीका लागि सरोकारवाला सबै निकायहरुसँग समन्वय तथा छलफल गरी सबैले आ-आफ्नो तयारी निम्न अनुसार गरिने छ ।

- सुरक्षा निकायहरु (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल)ले उपलब्ध श्रोत साधन सहित बिनाशर्त खटिन सक्ने अवस्थामा रहने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा, उद्योग बाणिज्य संघ, गैरसरकारी संस्था महासंघ लगायत संघ/संस्थाहरुबाट बाढी पहिरोका बिपद् उद्धारसँग सम्बन्धित श्रोतहरु जुटाई जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रमा स्टक रोस्टर कायम गरिने ।
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला समन्वय समिति, सडक डिभिजन कार्यालय, Heavy Equipment's निर्माण ब्यवसायीसंघको समन्वय तथा पहलमा जिल्लामा उपलब्ध डोजर, क्रेन (Heavy Equipment's) परेको समयमा मद्दतका लागि जान सक्ने हालतमा रहनेछन् । उपलब्ध भएसम्म हरेक संकटासन्न क्षेत्रमा उपयुक्त स्थानमा कम्तीमा पनि १/१ वटा रहने ।
- स्वास्थ्य कार्यालयले आफ्नो मातहतका सबै स्वास्थ्य केन्द्रहरु, स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य शाखामा औषधी तथा उपकरणहरु सहित मेडिकल टिम सर्ट नोटिसमा खटिन सक्ने गरी निर्देशन दिइ तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- जिल्लाका यातायात व्यवसायी संघहरुले जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट मागेको बखत आवश्यक सवारी साधन जुटाउने।
- जिल्लाका अन्य सबै सेवाग्राही सरकारी कार्यालयहरुले आवश्यकता अनुसार सेवा दिन घटनास्थलमा सिघ्र परिचालित हुन श्रोत साधन तयारी हालतमा रहने छ ।
- तत्काल राहत तथा पुर्नस्थापनाको लागि उद्योग वाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी संघ, स्थानीय संघ संस्थाहरुलाई पूर्व जानकारी दिई राहत जुटाउन अग्रसर गराइने र एकद्धार प्रणालीबाट राहत वितरण व्यवस्थापन मिलाइने छ ।
- पत्रकार महासंघ/सम्पूर्ण मिडियाको तर्फबाट बिपदको द्रुत प्रसार गरी सर्वत्र सचेत गराउने र राहत संकलन एवं व्यवस्थापन कार्यमा मद्दत पुऱ्याउने ।
- जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा स्थानीय तहमा संकलित नगद तथा जिन्सी राहत सामाग्री जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको निर्देशनमा उचित भण्डारण तथा पारदर्शी व्यवस्थापन मिलाउन मद्दत गर्ने ।
- सुरक्षा निकायहरु, सरकारी निकायहरु, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरु समेत Cluster system मार्फत विपद प्रतिकार्य गर्ने कार्यमा आवद्ध गरिएको र District–Disaster Response System मा सवै निकायहरु र Clusterहरुले Disaster Response कार्यमा प्रभावकारीता हासिल गरेको कामलाई उचित मुल्याङ्कन गरिने।
- जिल्लामा रहेका सबै साधन श्रोतहरुको स्टक विवरण, बितरण विवरण तथा अन्य सबै किसिमका सुचनाहरुलाई जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रमा सुचित गरी राखिनेछ र सोको जानकारी जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिका संयोजक मार्फत बैठकमा जानकारी गराईने ।

११. चुनौतीः-

- कोभिड -१९ माहामारीका कारण बिरामीहरुको संख्या बढन सक्ने।
- जिल्लाको अधिकांश भु-भागमा मनसुनको समयमा सजिलै जान सकिने अवस्था नहुनु ।
- वर्षायाममा जिल्लाको अधिकांश गा.पा./न.पा.का वार्डहरुमा यातायात पुग्न नसक्नु ।
- जनचेतनाको कमी रहनु ।
- खोज तथा उद्धार कार्यमा प्रयोग हुने उपकरण तथा सामाग्रीको कमी हुनु ।
- कच्ची सडक/बाटाहरुमा बाढीका कारण कटान हुने खतरा ।
- मनसुन शुरु हुनु पूर्व नै पुल निर्माणको कार्य नसकिनु ।
- बाटोको कारण बारुण यन्त्र सबै क्षेत्रमा पुग्न नसक्नु ।
- उपरोक्त चुनौतीका बिच पनि आपतकालिन उद्धार तथा राहत व्यवस्थापनलाई समन्वयात्मक तवरबाट उच्च प्राथमिकतामा राखी मानवीय सेवाकार्यलाई सम्बोधन गरिने छ ।

मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरुको पूर्व तयारी सम्बन्धमाः-

विश्व व्यापी महामारीको रुपमा फैलिएको कोरोना भाईरसको संक्रमणबाट जोगिन देश व्यापी बन्दाबन्दी (Lock Down) एवं सामाजिक दुरी कायम गर्दै एकातिर रोकथामका उपाय अवलम्बन गर्दै आईएको छ भने अर्को तिर नेपालमा भित्रिने मनसूनका कारण हुन सक्ने बाढी, पहिरो, हावाहुरी चट्याङ्ग, निरन्तरको वर्षा लगायतका विपद्का घटनाहरुबाट मानवीय एवं भौतिक क्षति कम गर्न मनसून पूर्व तयारी गरी पूर्व सावधानी अपनाउन आवश्यक भएकोले जिल्ला स्थित सबै स्थानीय तहहरुमा निम्नानुसार पूर्व तयारीको कार्य आवश्यक रहेको ।

तपशिल

१. मनसून पूर्व तयारीका सम्बन्धमा पालिका स्तरीय रणनीति एवं कार्यनीति तयार नभएको भए यथाशिघ्र तयार गरी प्रभावकारी रुपमा लागु गर्ने ।
२. आ-आप्नो पालिकाभित्र आवश्यकता अनुसार खोज, उद्धार तथा राहत सामाग्रीको प्रबन्ध गर्ने र चालु हालतमा राख्ने।
३. यस पूर्व स्थानीय विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाईएको भए अद्यावधिक गरी सो अनुरुप सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई क्रियाशिल गराउने र नबनाईएको भए कार्ययोजना बनाई सो अनुरुप प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
४. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सकृय बनाउने।

मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरु सडक डिभिजन कार्यालय, वैतडी, पाटन, श्री दार्चुला तिंकर सडक योजना, दार्चुला, श्री सिंचाई डिभिजन कार्यालय, दार्चुला, श्री खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय नं. १, सम्पर्क कार्यालय, दार्चुला को पूर्व तयारी सम्बन्धमाः-

मनसुनको अवधिमा बाढी क्षय लगायत-भू ,पहिरो ,विभिन्न किसिमका विपदका घटनाबाट सडक, बाटो बिग्रने-भत्किने-सिचाईकुलो बिग्रने ,बगाउने-भत्किनेखानेपान ,बगाउने-ीका मुहान क्षतिग्रस्त हुन सक्नेखानेपानी पाइपमा , क्षति भई खानेपानी सहज आपूर्तिमा समस्या हुन सक्ने सम्भावना रहने भई सेवा प्रवाहमा अवरोध हुन सक्ने

भएकोले मनसून अवधि भरी समेत आआफ्नो कार्यालयबाट सम्पादन गर्नुपर-्ने सेवा प्रवाहलाई सूचारु राख्ने सम्बन्धमा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरुबाट आवश्यक पूर्व तयारीको कार्य गर्ने ।

मनसून जन्य अवधिमा यातायात/आवागमनका लागि आवश्यक व्यवस्थापनको पूर्व तयारी सम्बन्धमा:-

वर्षात् मनसूनको मसौम सुरु भए सँगै यस जिल्लामा बैतडी दार्चुला सडक खण्डको बिभिन्न - ठाउँहरुमा वाढी, पहिरोबाट बाटो अवरुद्ध भई सवारी साधन तथा यातायात संचालन समेतमा समयसमयमा कठिनाई उत्पन्न - हुने भएकोले जिल्लाको यातायात संचालन व्यवस्थालाई वाधा नहुने गरी आवश्यक डोजर, स्काभेटर समेतको व्यवस्थापन गरी आवागमन सहजताको वातावरण बनाउन हुन साथै मनसून अवधिभरका लागी यस कार्यालयको सम्पर्कमा रहने गरी एकजना सम्पर्क प्रतिनिधि व्यवस्थापनका लागि श्री सडक डिभिजन कार्यालय पाटन वैतडीले व्यवस्था गर्ने ।

दार्चुला जिल्लाको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलब्ध स्रोत साधन विवरण:-

क्र. स.	नेपाली सेना		सशस्त्र प्रहरी		नेपाल प्रहरी		नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		नगरपालिका		जिल्ला आपतकालीन संचालन केन्द्र	
	सामग्री	थान	सामग्री	थान	सामग्री	थान	सामग्री	थान	सामग्री	थान	उपलब्ध सामाग्री	थान
१	लाइफ ज्याकेट	३७	लाइफ ज्याकेट	२०	बेल्चा	६०	कपडा मि.	१५००	दमकल	१	त्रिपाल	६०
२	क्यारेबिना	२५	क्यारेबिना	६	घैटी	४०	तार पोलियन	५० थान	बस	१	एच एफ सेट	१
३	एच हार्नेस	५	हेन्ड टर्च	२	घन	५०	कम्बल	५० थान	टिपर	१	मेघा फोन	१
४	बाल्टि	३	हेन्ड माइक	२	छिना	६५	सारी	५०थान			टर्च लाईट	१
५	टयुव रबर	१	नाइल डोरी	१२	साबेल	६०	भाँडाकुँडा	५० सेट			प्राथमिक उपचार बक्स	१
६	टर्च लाइट	२	टेन्ट	४	टेन्ट	३	स्टेचर	१५ थान				
७	ईन्टेचिङग टुल	८	प्लाष्टिक हेलमेट	१२	प्लास	३	डोरी	१०० मि				
८	हेलमेट	२	स्टेचर	१२	फरुवा	५	Throw Bag	१० थान				
९	पन्जा	१	सिटि	१	हसिया	३	Climbing Rope	२०० मी.				
१०	लाइट पिक	३	साबेल	४	पन्जा	२०	Rubber Tube	१० थान				
११	रोप	२००	बाल्टी	५	First Aid Kits	२	Safety Helmate	२५ थान				
१२	टयुब	१	फरुवा	८	अग्नी नासक	२	Carbiners with lock	२ थान				
१३	१६ ईन्चको हाते करौती	३	गल	४	डोरी मिटर	१५	Seat Harnes	४ थान				
१४	क्यारेबिना	२	First Aid Kits	५	स्टेचर	१०	Workinf Gloves leather	२४ थान				
१५	फिगर ८ क्याराबिना	२	प्लाष्टिक बुट	८	टयुव	३	Pleastic Boat	२५ थान				
१६	पिक साबेल	५	सेप्टी भेष्ट	५	लाइफ जाकेट	१३	मोबाईल	२ सेट				

१७	फस्ट एड बक्स	१	गैंती	४	सानो ठेला गाडी	१						
१८	सिठठी	१	पोलिम्याट	३	सिडि	१						
१९	गर्ल	१	हुक डोरी	६	मोबाइल	३						
२०	म्याट	५ मि.	थ्रो ब्याक	१								
२१			रबर बोट	१								
नोटः- जिल्ला प्रशासन कार्यालयसँग मोवाइल १ थान रहेको												

जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुलासंग रहेको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलब्ध खोज उद्धार सामाग्रीको विवरण

सि.नं.	सामाग्रीको विवरण	उपलब्ध साधन स्रोतको मात्रा	कैफियत
१	Spray Tanky पितलको	१ थान	
२	Reciprocating Saw	१ थान	
३	Chain Pully	१ थान	
४	Bold Cutter	१ थान	
५	Extension Wire	१० मिटर	
६	Electric Hammer Machine	१ थान	
७	Chain Saw	१ थान	
८	Generator 2.5 kv	१ थान	
९	Sovel (Belcha)	१५ थान	
१०	Iron rod cutter machine	३ थान	
११	Drill machine	२ थान	
१२	Safety helmet	१० थान	
१३	Slide wrinch	२ थान	
१४	Kodalo with handle	१० थान	
१५	Axe with wooden handle	३ थान	
१६	hammer with handle (Ghan)	१० थान	
१७	Aluminum ladder	३ थान	
१८	Gaiti with handle	१० थान	
१९	Sickle	५ थान	
२०	Fire extinguisher	४ थान	
२१	Power torch light	४ थान	
२२	Fire safety helmet	५ थान	
२३	Crowbar sabbal	८ थान	
२४	Pilas	४ थान	
२५	Tape	३ थान	
२६	Plastic gloves	१० जोडा	
२७	Stretcher	२० थान	
२८	Life jacket	१० थान	
२९	Carabina	६ थान	
३०	Sit harness belt	६ थान	
३१	Tin Box	२ थान	
३२	Two Handed Saw	२ थान	
३३	First Aid Box	६ थान	
३४	Mattress Foam	४ थान	

३५	Electric Wire 3/20	२ Coil	
३६	Agricultural Spade with handle	६ थान	
३७	Sickle Large size	३ थान	
३८	Life Jacket	१० थान	
३९	Carabina	६ थान	
४०	Sit Harness Belt	६ थान	
४१	Tin Bore	२ थान	
४२	Two Handeled Say	२ थान	
४३	First Aid Bore	६ थान	
४४	Matters Foam	४ थान	
४५	Electric Wire 3/20 coil	२ Coil	
४६	Agricultural Spade with handle	६ थान	
४७	Sickle Large Size	३ थान	

जिल्लामा उपलब्ध खोज तथा उद्धारका समाग्रीहरु (Heavy Equipments) :

क्र स	विवरण	उपलब्ध साधन स्रोतको मात्रा	उपलब्ध हुने निकाय
१	एक्साभेटर	१ वटा	मालिकार्जुन गाँउपालिका
२	एक्साभेटर	१ वटा	लेकम गाँउपालिका
३	एक्साभेटर	१ वटा	नौगाड गाँउपालिका
४	एक्साभेटर	१ वटा	मार्मा गाँउपालिका
५	एक्साभेटर	१ वटा	दुहुँ गाउँपालिका
६	एक्साभेटर/लोडर	२/२ वटा	राजेन्द्र निर्माण सेवा खलंगा
७	एक्साभेटर	१ वटा	के एस कन्सट्रक्सन
८	एक्साभेटर	१ वटा	थेगिम कन्सट्रक्सन
९	दमकल	१ वटा	महाकालि नगरपालिका
१०	एम्बुलेन्स	४ वटा	मार्मा स्वास्थ्य चौकी, ग्वानी स्वास्थ्य चौकी, जिल्ला अस्पताल, गोकुलेश्वर अस्पताल
११	यातायात साधन बस, ट्रक जीप, टयाक्टर	प्रशस्त मात्रामा	यातायात समिति सँग समन्वय गरी भाडामा चलाउने ।

जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरुको सम्पर्क सुची:

क्र.सं.	बिषयगत क्षेत्रहरु (Cluster)	क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	जिम्मेबार व्यक्ति (Responsible Person)	सम्पर्क नं.
१	सूचना, संचार तथा समन्वय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी,,	९८५८७२७७७७ ०९३४२०१३
२	खोज तथा उद्धार	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकाहरु	सेनानी, प्रहरी नायव उपरीक्षक, स. प्रहरी उपरीक्षक	९८५७६५००१८ ९८५८७२५५५५ ९८४१११९१००
३	आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति/मन्त्री	९८६०७९९३९२ ९८४८७२७५११

४	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य अधिकृत	९८५८७७६८६७
५	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्र्धन	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	डिभिजन प्रमुख	९८६५७५६१६८
६	खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	केन्द्र प्रमुख	०९३-४२०४४७
७	आपतकालीन शिक्षा	शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाइ	ईकाइ प्रमुख	०९३-४२०१३५
८	पुनर्स्थापना, पुनर्निमाण तथा प्रबन्धगत व्यवस्थापन	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८५८७२०२२२ ९८५८७५२१४४
९	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा स्थानीय तहमा रहेका महिला विकास शाखाहरु	शाखा प्रमुख	०९३४२०११४
१०	मृत मानव शरिर तथा पशु पंक्षी व्यवस्थापन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	

बर्षामापन केन्द्रः-

क्र.स.	अवलोकन कर्ताको नाम थर	क्षेत्र	नदी, स्थान	टेलिफोन नम्बर	स्टेसन नं.	अवस्था	कैफियत
महाकाली चमेलिया नौगाड नदी आसपासमा भएका बर्षा मापन केन्द्रहरु							
१	जनक राज अवस्थी	खलगां	महाकाली	९८६८४६६३५२	०१०७	सुचारु	पानी नाप्ने, मौसम सम्बन्धि जानकारी भैइरहेको
२	खडक सिंह ठगुन्ना	लुम्थी	महाकाली	९७४५०६०६४६	०१०९	सुचारु	आकस्मीक पानी नाप्ने
३	भुपेन्द्र बहादुर चन्द	धरमपानी	महाकाली	९७४९५४०८४०	०१११	सुचारु	पानी नाप्ने
४	सुनिता बिष्ट	गोकुलेश्वर,नयाँबण्डी	महाकाली	९८६०१०३५१५	०१२५	सुचारु	पानी नाप्ने
५	लालसिहं सित्तोली	दल्लेखधार	महाकाली	९७४७९८९४४२	०११०	सुचारु	पानी नाप्ने

नदी जल सतह मापन केन्द्रः-

क्र.स.	गेज रिडरको नाम	रिभर गेज स्टेशन	गेज रहेको स्थान	टेलिफोन नम्बर	अवस्था
महाकाली नदी					
१	कृष्ण सिंह नगारी	महाकाली नदी दत्तु	पीलरमा गेज पाता जडान	९७४९५२४८५१	सुचारु ठीक छ
२					

हाल कायम रहेको स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरुको सम्पर्क सुचि

क्र स	गा.पा./ न.पा./जि. समन्वय समितिको नाम	सम्पर्क ब्यक्तिको नाम	सम्पर्क ब्यक्तिको फोन नम्बर	सम्पर्क ब्यक्तिको पद	कार्यालयको फोन.न.	इमेल नं
१	जि. समन्वय समिति	करविर सिंह कार्की	९८५८७२०२२२	जि.स.स प्रमुख	०९३४१००४४	ddc.darchula@gmail.com
३	जि. समन्वय समिति	भानुभक्त भट्ट	९८४९२९६५२७	जि.स.अधिकारी	०९३४१००४४	ddc.darchula@gmail.com
५	महाकाली न.पा.	हंस राज भट्ट	९८५८७५१०५५	मेयर	०९३४२०१३७	mmdarchula@gmail.com
६	महाकाली न.पा.	सुना बोहरा	९७४९५२२८२२	उपमेयर	०९३४२०१३७	mmdarchula@gmail.com
	महाकाली न.पा.	डा. वजय भूर्तेल	९८५८७२०१११	नि. प्रमुख प्र.अधिकृत		mmdarchula@gmail.com

७	महाकाली न.पा.		९८४८८९६१३५	सुचना अधिकारी	०९३४२०१३७	mmdarchula@gmail.com
७	दुहुँ गाउँपालिका	पुलेन्द्र बहादुर कार्की	९८४२१९२७२७	अध्यक्ष		duhunrm@gmail.com
८	दुहुँ गाउँपालिका	ईश्वरी जोशी	९७४९५२३७४४	उपाध्यक्ष		duhunrm@gmail.com
९	दुहुँ गाउँपालिका	भानुभक्त भट्ट	९८४९२९६५२७	प्रमुख प्र.अधिकृत		duhunrm@gmail.com
१०	ब्यास गाउँपालिका	दिलिप सिंह बुढाथोकी	९८४८७२७७७६	अध्यक्ष		dthiyal@gmail.com
११	ब्यास गाउँपालिका	हेमा भट्ट	९८४८८५६४०५	उपाध्यक्ष		itvyans07@gmail.com
१२	ब्यास गाउँपालिका	चन्द्र सिह कुवर		नि.प्रमुख प्र.अधिकृत		itvyans07@gmail.com
१३	मालिकार्जुन गा.पा.	नरेन्द्रसिह धामी	९८५१०४१५९१	अध्यक्ष		narendrasingdhami13@gmail.com
१४	मालिकार्जुन गा.पा.	पुष्पा अवस्थी	९८४१५२६०१२	उपाध्यक्ष		mrmdarchula@gmail.com.com
१५	मालिकार्जुन गा.पा.	जय सिंह धामी		नि.प्रमुख प्र.अधिकृत		mrmdarchula@gmail.com.com
१६	लेकम गा.पा.	परमानन्द जोशी	९८४५३६८५६८	अध्यक्ष		lekamr.mun@gmail.com
१७	लेकम गा.पा.	माधबी जोशी	९७४९५०५४५६	उपाध्यक्ष		lekamr.mun@gmail.com
१८	लेकम गा.पा.	विर बहादुर ऐर		प्रमुख प्र.अधिकृत		lekamr.mun@gmail.com
१९	शैल्यशिखर न.पा.	अम्मर सिंह धामी	९८४८७८१०८४	मेयर		shailyashikhar.gov@gmail.com
२०	शैल्यशिखर न.पा.	राजमति पाल	९८५८७५१५६२	उपमेयर		shailyashikhar.gov@gmail.com
२१	शैल्यशिखर न.पा.	सुरेन्द्र सिंह बिष्ट	९८४८८३७६३६	नि.प्रमुख प्र.अधिकृत		shailyashikhar.gov@gmail.com
२२	मार्मा गा.पा.	जमन सिंह धामी	९८६३३१८१३३	अध्यक्ष		panerutaranath@gmail.com
२३	मार्मा गा.पा.	बागमति ठगुन्ना	९७४९५०३४८६	उपाध्यक्ष		panerutaranath@gmail.com
२४	मार्मा गा.पा.	राम कुमार राना	९८४८२३५२००	नि.प्रमुख प्र.अधिकृत		panerutaranath@gmail.com
२५	अपीहिमाल गा.पा.	धर्मानन्द मन्याल	९७४९५०३७७३	अध्यक्ष		apihimaldarchula@gmail.com
२६	अपीहिमाल गा.पा.	उर्मिला बोहोरा	९७५१०३१५१५	उपाध्यक्ष		apihimaldarchula@gmail.com
२७	अपीहिमाल गा.पा.	लक्ष्मणसिह धामी	९७४९५९५६९६	नि.प्रमुख प्र.अधिकृत		apihimaldarchula@gmail.com
२८	नौगाड गा.पा.	प्रेम सिंह धामी	९८४७८५७३४२	अध्यक्ष		naugaad@gmail.com
२९	नौगाड गा.पा.	गौरी ठगुन्ना	९७५९५००९७६	उपाध्यक्ष		naugaad@gmail.com
३०	नौगाड गा.पा.	प्रितम सिंह ठगुन्ना	९७४९६१४११०	नि.प्रमुख प्र.अधिकृत		naugaad@gmail.com

जिल्ला स्थित एम्बुलेन्स सेवाको विवरणः-

क्र स	सम्पर्क ब्यक्तिको नाम	पद	संस्था	प्राथमिक फोन नं	बैकल्पिक सम्पर्क नं	बैकल्पिक सम्पर्क ब्यक्तिको नाम	बैकल्पिक फोन नम्बर
१	धनसिंह विष्ट	चालक	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९७४९५१६९४९	०९३४२०१८८ ०९३४२०३०८	हरि ठगुन्ना	९७४९५७२००७
२	मदन सिंह धामी	चालक	गोकुलेश्वर अस्पताल	९८४८९०४८१९	०९३३००८१ ०९३४००८८		९८४८८४०५००
३	गोबिन्द सिंह धामी	चालक	स्वास्थ्य चौकि पस्ति	९८६५९८६०८३		राजेन्द्र सामन्त	९८६८८६५९४४
४	अम्मर सिंह धामी	चालक	शैल्यशिखर न.पा. ६	९८६५६७०८८२	९८६५८०५४६०	दान सिह धामी	९८६५७४९७४९
५	नर्सिङ धामी	चालक	मार्मा २, लटिनाथ	९७४९५२४३६९	९७५९५०७४०९	चक्र सिंह धामी	९७५९५०७४०९
६	हरक सिंह धामी	चालक	ग्वानी, शैल्यशिखर न.पा.	९८६५८०५४६०			

जिल्लामा रहेको दमकल सेवा विवरणः-

क्र.स.	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	संस्था	प्राथमिक फोन नं	बैकल्पिक सम्पर्क नं.
१	पदम राज जोशी	चालक	महाकाली नगरपालिका	९८४०३६५९३५	०९३४२०१३७

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखामा तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण:

सि.नं.	विवरण	उपलब्ध संख्या
१	राष्टिय बिपद् प्रतिकार्य समुह स्वंसेवक	४
२	जिल्ला बिपद् प्रतिकार्य समुह स्वंसेवक	२
३	प्राथमिक उपचार : प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक	४
४	आधारभूत प्राथमिक उपचारक	६०
५	आधारभुत पानिजन्य (**BWRT**)	२५
६	जुनियर/युवा सर्कल	३०/१६
७	पारिवारीक सम्पर्क पुन:स्थापना	३
८	उपशाखा	१२
९	कर्मचारी	२
१०	रक्तसञ्चार सेवा केन्द्र	२
११	जिल्ला शाखाको भवन	
१२	उपशाखा भवन	२

दुर्गा दल गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण :

सि.नं.	विवरण	उपलब्ध संख्या
१	बिपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त	१४

जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण :

सि.नं.	विवरण	उपलब्ध संख्या
१	बिपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त	६

सशस्त्र प्रहरी सिमा सुरक्षा गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण :

सि.नं.	विवरण	उपलब्ध संख्या
१	बिपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त	१५

मनसुन पूर्वतयारी कार्य योजना २०७८

खोज उद्धार, पूर्व तयारी प्रतिकार्य तथा समन्वय-: जिल्ला प्रशासन कार्यालय प्रमुख जिल्ला अधिकारी

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय
१	बाढी, पहिरो बाट जोखिममा रहेका बस्तीहरुकोपहिचानगरी पुर्व सुचना दिने रसमुदायमा रहेका संचार माध्यम बाटप्रचार प्रसार गर्ने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति	➢ जल तथा मौषम बिज्ञान बिभागका स्थानीय हावापानी फिल्ड ईकाई केन्द्र ➢ सुरक्षा निकायहरु ➢ जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र ➢ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	मनसुन शूरुहुनु पुर्व समय देखि निरन्तर
२	ईक्वीपमेन्ट सहित आवश्यक न्यूनतम उद्धार सामाग्री सहित खोज तथा उद्धार योजना तयारी गर्ने	सुरक्षा निकायहरु खोज तथा उद्धारमा संलग्न निकायहरु	➢ सडक डिभिजन कार्यालय, जि.स.स., ➢ Heavy Equipment, ब्यवसायी संघ, डिभिजन सडक	अषाढको पहिलो हप्ता
३	मनसुन पुर्वतयारी योजना तर्जुमा गरी वेभसाईटमा राखी DEOC मा पठाउने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति	➢ जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था ➢ सरकारी तथा गैह्सरकारी संघ संस्था	अषाढ पहिलो हप्ता
४	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रलाई सचेत अवस्थामा राख्ने	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र, DDMC	➢ NEOC (National Emergency Operation Center) राष्ट्रिय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र ➢ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	निरन्तर
५	राहत सामाग्रीहरुको उचित भण्डारण गर्ने तथा जिल्लामा भएको भण्डारणको अनुगमन गरी अध्याधिक गर्ने	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति	➢ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	अषाढको पहिलो हप्ता
६	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन राहत कोषमा न्यूनतम रकम राख्ने	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति	➢ जिल्ला प्रशासन कार्यालय ➢ जिल्ला समन्वय समिति	निरन्तर
७	सुरक्षा निकायहरुलाई तैनाथी अवस्थामा राख्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	➢ जिल्ला प्रशासन कार्यालय ➢ जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति	निरन्तर
८	मुख्य नदिहरुमा बाढीको बहाव मापन गरी जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रमा सुचना दिने	जल तथा मौषम बिज्ञान बिभागका स्थानीय ईकाई कार्यालय, जिल्ला आपत्कालिन कार्य	➢ जल तथा मौसम बिज्ञान बिभाग ➢ जलमापन केन्द्रहरु ➢ बर्षा मापन केन्द्र ➢ NEOC (National Emergency Operation Center) ➢ राष्ट्रिय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र	निरन्तर
९	बिपद्‌को समयमा साझा फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, ने.रे.सो. जिल्ला शाखा	➢ जिल्ला प्रशासन कार्यालय ➢ NEOC (National Emergency Operation ➢ Center) राष्ट्रिय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रलेसमन्वय गरी उपलब्ध गराउने	मनसुनको समयमा
१०	स्थानीय स्वयंसेवकको गठन गर्ने	DDMC/DEOC	➢ ने.रे.सो., जिल्ला क्लष्टर निकायहरु	निरन्तर

राहत, पुनस्थापना, पुनर्लाभः- जिल्ला समन्वय समितिमा स्थानीय तहहरु सबै				
१	सामुदायिक एफ.एम. लगायत स्थानीय मिडिया मार्फत मनसुन पुर्वतयारी प्रचार प्रसार अभियान संचालन गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	➢ स्थानीय बिपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु	असाढको ञकत हप्तादेखि निरन्तर
२	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी आवश्यक सतर्कता अपनाउने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	➢ स्थानीय बिपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह ➢ स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु	निरन्तर
३	स्थानीय स्तरमा तालीम प्राप्त स्वयंसेवक पहिचान गरी तयारी तथा परिचान गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	➢ स्थानीय बिपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह ➢ स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु	निरन्तर
४	बिपद्को पुर्वानुमान गरी न्युनतम बन्दोबस्तीका सामाग्रीहरु ब्यवस्थापन गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	➢ स्थानीय बिपद व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह ➢ स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरु	असाढको दोश्रो हप्ता भित्र
५	अस्थायी आवास ब्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला निकायमा सहजीकरणमा सहयोग गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	➢ स्थानीय बिपद व्यवस्थापन समिति, जिल्ला बन कार्यालय ➢ निर्माण व्यवसायी संघ कार्यालय	असाढको दोश्रो हप्ता भित्र
अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामाग्री ब्यवस्थापनः- ने.रे.सो. दार्चुला शाखा				
१	जिल्लामा बिपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	➢ DDMC, सुरक्षा निकायहरु ➢ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	असाढको पहिलो हप्ता भित्र
२	अस्थायी आवास योजनाको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	➢ जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकायहरु ➢ जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	असाढको पहिलो हप्ता भित्र
३	आपत्कालिन अवस्थामा अस्थायी आवास निर्माण का लागि प्राबिधिक सहयोग गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	➢ गा.पा. र ना.पा. ➢ नेरेसो	निरन्तर
४	अस्पताल, बिद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानवीय आवश्यक्ताका सामाग्री भण्डारणका लागि क्याम्प ब्यवस्था गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	➢ सेल्टर क्लष्टर सदस्यहरु ➢ नेरेसो ➢ गा.पा. र ना.पा.	असाढको पहिलो हप्ता भित्र
५	प्रत्येक घना बस्तीको लागि एउटा खुल्ला क्षेत्रको पहिचान गरी निर्देशिका तयार गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	➢ जि.स.स., गा.पा., न.पा., गा.पा., सेल्टर क्लष्टर ➢ ने.रे.सो.	मनसुन शुरुहुनु पुर्व
६	तत्काल राहत बितरणका लागि गैह्र खाद्य सामाग्री ब्यवस्थापन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	➢ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ➢ संघ संस्थाहरु, क्षेत्रगत सदस्य	असाढको पहिलो हप्ता भित्र
७	आपत्कालिन प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	➢ जि.प्र.का, जि.स.स., गा.पा., न.पा., गा.पा. ➢ ने.रे.सो.	बिपद् पश्चात
स्वास्थ्य तथा पोषणः- जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका स्वास्थ्य सेवा शाखा				
१	स्वास्थ्य सम्वन्धि रोष्टर ब्यवस्थापन	स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पतालहरु	➢ क्लष्टर सदस्यहरु सदस्यहरु	असाढ पहिलो हप्ता

२	सरुवा रोग फैलन नदिन तयारी अवस्थामा रहने तथा सतर्कता अपनाउने	स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पतालहरु	➢ स्थानीय स्वास्थ्य संस्था ➢ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेबिका	निरन्तर
३	अत्याबश्यक औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्री ब्यवस्थापन (बफर स्टक राखिएको)	स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पतालहरु	➢ स्वास्थ्य सेवा बिभाग ➢ अस्पतालहरु	असाढको पहिलो हप्ता
४	रक्त संचार सेवा केन्द्रको अनुगमन तथा रगत भण्डारणको ब्यवस्था मिलाउने	ने.रे.सो.	➢ जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय ➢ अस्पतालहरु	निरन्तर
खाद्य सामाग्रीः- जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय, स्थानीय तहका कृषि बिकास शाखा				
१	खाद्य सामाग्रीको मौज्दात विवरण अध्यावधिक गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, बैतडी, फिल्ड कार्यालय, दार्चुला	उद्योग बाणिज्य संघ, प्रशासन, गैर सरकारी संस्थाहरु	असाढको पहिलो हप्ता
२	आयोडिन युक्त नुनको आपुर्ती ब्यवस्थापन गर्ने(कम्तीमा १ महिनाको लागि)	कृषि ज्ञान केन्द्र, बैतडी, फिल्ड कार्यालय, दार्चुला	उद्योग बाणिज्य संघ, प्रशासन, गैर सरकारी संस्थाहरु	निरन्तर
३	आफ्नो मातहतमा रहेको सवारी साधन, कृषि प्राबिधिकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, बैतडी, फिल्ड कार्यालय, दार्चुला	उद्योग बाणिज्य संघ, प्रशासन, गैर सरकारी संस्थाहरु	निरन्तर
४	मनसुनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायिक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको ब्यवस्था मिलाउने	कृषि ज्ञान केन्द्र, बैतडी, फिल्ड कार्यालय, दार्चुला	जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति उद्योग बाणिज्य संघ	मनसुन शुरु हुनु पुर्बको समय देखि निरन्तर
भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द तथा स्थानीय तहका पशु सेवा शाखाः- बिपद्को समयमा पशुपक्षीजन्य रोगहरु तथा सो सम्वन्धि ब्यवस्थापन				
१	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रामण बिरुद्ध खोप कार्यक्रम	भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द	सेवा केन्द्रहरु	नियमित
२	पशुपंक्षीबाट हुन सक्ने संक्रामक रोग नियन्त्रण	भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द	सेवा केन्द्रहरु, क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट उद्योग बाणिज्य संघ	नियमित
३	बर्ड फ्लु नियन्त्रण	भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द	सेवा केन्द्रहरु, क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट, ह्याचरी उद्योग संघ	नियमित
४	मृत पशुपंक्षी ब्यवस्थापन	भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द	सेवा केन्द्रहरु, नेपाल प्रहरी, ह्याचरी उद्योग संघ	बिपद पश्चात
५	राहत बितरण	भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द	DDMC, जि.स.स., न.पा., गा.पा., सेवा केन्द्रहरु	बिपद पश्चात
६	टोल फ्रि टेलीफोन संचालन	भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द	पशु ज्ञान केन्द्र	नियमित
७	जनशक्ति परिचालन	भेटनरी अस्पताल तथा पशु बिज्ञ केन्द	DDMC, जि.स.स., न.पा., गा.पा. सेवा केन्द्रहरु	आबश्यक्तानुसार
संरक्षणः- जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला बिकास शाखा				
१	संरक्षण विषयगत क्षेत्रको रणनीतिक योजना निर्माण गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➢ Cluster Members	असाढको पहिलो हप्ता
२	Dignity Kit तयारी अवस्थामा राख्ने (१७२ किट तयारी अवस्थामा रहेको)	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➢ Cluster Members	असाढको पहिलो हप्ता
३	Children kit स्थानीय स्तरबाट नै बितरणको ब्यवस्था मिलाईने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➢ Cluster Members as per need	बिपद पश्चात

४	परिवारबाट बिछोडिएका, अभिभावक गुमाउन सक्ने बालबालिकाका लागि तत्काल राहत तथा बन्दो बस्ती उपलब्ध गराउन सक्ने गरी रकमको ब्यवस्था गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➢ Cluster Members	अषाढको पहिलो हप्ता
खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाईः- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय				
१	जिल्लामा बिपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ Cluster Members ➢ RM/M-WASH CC	अषाढको पहिलो हप्ता
२	बिपद्को समयमा सुरक्षित खानेपानीका लागि आबश्यक ब्यवस्थापन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ RM/M-WASH CC ➢ DDMC	नियमित
३	आपत्कालिन अवस्थामा अस्थायी शौचालय निर्माणका लागि प्राबिधिक सहयोग गर्ने (आवास ब्यवस्थापन क्षेत्रसँग सन्वय गर्ने)	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ RM/M-WASH CC	बिपद पश्चात
४	बैकल्पिक खानेपानीको श्रोतको पहिचान गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ जि.स.स., ➢ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति ➢ स्थानीय तहका खा.पा.उ.स.	अषाढको पहिलो हप्ता
५	अस्पताल, बिद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानवीय आवास क्षेत्रमा WASH KIT ब्यवस्था गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ जिल्ला खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई समन्वय समिति, ने.रे.सो., गैर संघसंस्था	अषाढको पहिलो हप्ता
६	WASH प्रतिकार्य योजना अनुरुप तयारीअवस्थामारहने गरी पुर्वतयारी बैठक बस्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ WASH क्षेत्रगत समुह सदस्यहरु	अषाढको पहिलो हप्ता
७	मनसुनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षति तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायिक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको ब्यवस्था मिलाउने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी,फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ DDMC	मनसुन शुरु हुनु भन्दा १
८	ठोस फोहोर ब्यवस्थापनका लागि स्थान छनौट तथा फोहोर राख्ने भाँडाको ब्यवस्थापन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी,फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ स्थानीय तह समेतको समन्वयमा ➢ NRCS	हप्ता पहिले
९	अत्यावश्पक अवस्थामा खानेपानीका लागि टैंकर ब्यवस्था गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी,फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➢ खानेपानी उपभोक्ता समिति, उद्योग बाणिज्य संघ,	मनसुन शुरु हुनु भन्दा १

जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरुको सम्पर्क सुची

निकाय	बिषयगत क्षेत्र	कार्यरत	सम्पर्क	सम्पर्क	फोन नं.	इमेल
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय, सुरक्षा	जिल्लाभर	प्रजिअ	४२०१३३	९८५८७२७७७७	daodarchula@gmail.com
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय, सुरक्षा	जिल्लाभर	सप्रजिअ	४२०२१४	९८४८८७६२७६	
नेपाली सेना	खोज तथा उद्धार	जिल्लाभर	सेनानी	४२०१५१	९८५७६५००१८	gulmadurgadal@gmail.com
नेपाल प्रहरी	खोज उद्धार, शान्ति सुरक्षा	जिल्लाभर	प्रनाउ	४२०२५०	९८५८७२५५५५	dpodarchula@gmail.com
सशस्त्र प्रहरी गुल्म	खोज तथा उद्धार, सुरक्षा	जिल्लाभर	सप्रउ	४२०१००	९८५१२७२२७६	apfdarchul.coy@gmail.com
जि.स.स.को कार्यालय, स्थानीय	राहत तथा पुर्नस्थापना	जिल्लाभर	स्था.स.अ.	४१०१४४	९८५८७५२१४४	ddc.darchula@gmail.com
जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य सेवा	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१८८	९८४९९१२४४६	dhodarchula3@gmail.com
शिक्षा विकास तथा समन्वय	शिक्षा	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१३५	९७४१२५१६९६	darchuladeo@gmail.com
कृषि ज्ञान केन्द्र	खाद्यान्न तथा बिउ	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१४१	९८५८७८४८१३	
खानेपानी तथा सरसफाई डिविजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय	खानेपानी तथा सरसफाई सामाग्री	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१५०	९८५८४२२६२२	washdarchula@gmail.com
बैतडी दार्चुला सडक	सडक निर्माण तथा मर्मत	जिल्लाभर	डि.ई.	४२०२६१	९८५१२०२१२७	
जिल्ला तथ्यांक कार्यालय	सुचना संकलन	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१३६	९८४८७६४४०६	bsodarchula@gmail.com
दार्चुलातिंकर सडक योजना	सडक निर्माण तथा मर्मत	जिल्लाभर	डिई	४२०११९	९७५९५०१८८७	
डिभिजन बन कार्यालय	अस्थायी आवासका	जिल्लाभर	का.प्र.	४२०१४५	९८४५०२७७९७	dardfo@dof.gov.np
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	लागि सहयोग	जिल्लाभर	सभापति	४१००६६	९७४९५०७५४६	darchulanrcs72@gmail.com
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैह्र खाद्य सामाग्री	जिल्लाभर	मन्त्रि	४१००६६	९८४८७२७५११	darchulanrcs72@gmail.com
जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	गैह्र खाद्य सामाग्री राहत	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१०४	९८४९७३१९९६	darchuladlso@yahoo.com
नेपाल टेलिकम	सुचना सञ्चार	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१०८		nt.darchula@ntc.net.np
नेपाल विद्युत प्राधिकरण	विद्युतिकरण	जिल्लाभर	का.प्र.	४२०१३२	९८४९२२४०९३	
उद्योग वाणिज्य संघ	खाद्य तथा गैह्र खाद्य	जिल्लाभर	अध्यक्ष	४२०१६८	९८५८७५११४४	dccidarchula31@gmail.com
गैसस महासंघ,	सामाग्री,	जिल्लाभर	का.प्र.	४२०४७५	९७५९५०२३२०	joshi.sankalpa@yahoo.com
महाकाली नदी नियन्त्रण	निर्माण सामाग्री	प्रभाबित	का.प्र.	४२०१५१	९८५११७५७६०	sushildev.25@gmail.com
सि.आर.डि.एस. नेपाल	पुनर्स्थापना कार्यक्रम	प्रभावित	प्रमुख	४२००६१	९७५९५०३४०६	ashokrajojha@gmail.com
संकल्प युवा क्लब	पुनर्स्थापना	प्रभावित	प्रमुख		९७५९५०२३२०	sankalpa2054@gmail.com
अपीनम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय	राहत, संरक्षण तथा	प्रभावित	प्रमुख	४२०४९७	९७५९५००३५४	ancadarchula@gmail.com
पत्रकार महासंघ	सुचना संचार	जिल्लाभर	अध्यक्ष	४२००९८	९७५९५००७४०	shankar.dhami@gmail.com
रक्त संचार केन्द्र	रगतको आपुर्ति	जिल्लाभर	ईन्चार्ज	४२०१८८	९७४९५०७५४६	darchulanrcs72@gmail.com
जिल्ला हावापानी फिल्ड कार्यालय	बाढी पुर्ब सुचना	जिल्लाभर	प्रमुखः राजुकुमार	८६५६०० ३४	९७४९५००६७२	
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	तथ्यांक संकलन	जिल्लाभर	मिश्र	४१०१३३	९८४८७११०५६	dan.nrcs@gmail.com
जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	सुचना संकलन,समन्वय, सहकार्य	जिल्लाभर	दान महरा	४२००७८	९८५८७२७७७७	

बाढी बाट जोखिमयुक्त गा.पा. वा नगरपालिका (स्रोतः गा.पा. र न.पा. प्रशासकीय अधिकृत)

क्र.स.	गा.पा. वा न.पा.को नाम	जनसंख्या	बाढीको जोखिमको स्तर		
			न्यून (हरीयो)	मध्यम (पहेलो)	उच्च (रातो)
१	महाकाली नगरपालिका	२१,२३१	१,२,३	४,५	६,७,८,९
२	शैल्य शिखर नगरपालिका	२२,०६०	२	३	१,२,३,९

३	मार्मा गाउपालिका	१४,९५६		१,४,५,६	३,२
४	लेकम गाउपालिका	१४,८३८	२,५,६	१,३	४
५	मालिकार्जुन गाउपालिका	१५,५८१		८	१,२,३,४,५,६,७
६	अपीहिमाल गाउपालिका	६,७७९	४,५	१,२	३,६
७	नौगााड गाउपालिका	१५,८७४		१,३	
८	व्यास गाउपालिका	१०,३४७	१,२	६	३,४,५
		१०,८१८	२		

जोखिम बस्ती तथा खुला क्षेत्रको विवरण (जिल्ला दार्चुला)

भिरालो तथा कच्चो भौगोलिक बनावट, लगातारको वर्षाका कारण, विगत मनसुनजन्य विपद्का कारण यस जिल्लाका विभिन्न बस्तीहरु जोखिम युक्त भएको जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरुबाट विवरण प्राप्त भएको हुँदा यस वर्षको मनसुनजन्य अवधिमा (२०७८ असार देखि असोज सम्म) थप क्षति हुन नदिन र जोखिम युक्त बस्तीहरुलाई सुरक्षित राख्न सम्बन्धित सबै स्थानीय तहहरुबाट आ-आफ्नो पालिका भित्रका जोखिमयुक्त बस्तीहरुको उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको।

खुला क्षेत्र

सि.नं.	स्थानीय तह/बिषय	जोखिम वस्ति	जोखिम स्थान	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल	भण्डारण गृह	चालु अवस्थामा रहेका दमकल, rubber boat तथा एम्बुलेन्सको विवरण	कैफियत
१.	महाकाली नगरपालिका	महाकाली नगरपालिकाको वडा नं. १ र २को श्रीवगर र मुल्ला वस्ती (२०७७ असार ४ गते आएको बाढीका कारण ५ वटा घर पूर्णरुपमा क्षति भएको)	महाकाली नगरपालिकाको वडा नं. १, २,३,८र ९	म.न.पा.वडा नं.४ स्थित शिवनगर	-	-	-	दमकल-१,एम्बुलेन्स-१, **(चालुअवस्थामा रहेको)** ३३ जना विपद स्वंयमसेवक रहेको। प्रत्येक वडा कार्यालय अन्तर्गत ३ जना तथा नगरपालिकामा ६ जनाको टोली तैनाथ अवस्थामा रहेको।	चुनौती • अव्यवस्थित शहरीकरण, • अवैध बालुवा,ढुङ्गा गिट्टी उत्खनन कार्य नियन्त्रण।
२	दुहुँ गाउँपालिका	१. दुँहुँ ३- नाग,गैरी,सल्ली,चौपाती २. दुँहुँ १-धुलीगडा बस्तीहरु	३. दुँहुँ ३- नाग र चौपाती ४. दुँहुँ १- धुलीगडा स्थानहरु	बममौरा, थाईसैन, सुतखोला गाडा, गर्खाविन्डा, सिमखोला, टकुले समेत ६ वटा स्थान तोकिएको।	६ वटा स्थल तोकिएको	व्यवस्थापन गर्न सकिने तर चालु अवस्थामा नरहेको	व्यवस्थापन गर्न सकिने तर चालु अवस्थामा नरहेको	एम्बुलेन्स-१, **(चालुअवस्थामा नरहेको)**	**प्रमुख चुनौतीहरु-** • भिरालो भौगोलिक वनावट, • एकांकी वस्ती, • पहिरो।
३	मालिकार्जुन गाउँपालिका	जोखिम वस्ती र स्थानः(• **वडा नं-१** को सजानी, ठाडीधार, काँचुलीगाड • **वडा नं-२** को ज्युनाड, नाईल, मौपानी, ठिङ, भैसेखर्क र न्वालपानी। • **वडा नं-३** को बसेडी, खर्तोला,कोठेली, चाथरीविसा, जमलकट्या, मलवाव र वस्कोट।		**वडा** नं-१ को पुर्व पश्चिम महाकाली लोकमार्ग। **वडा नं-२** को फिरुडी। **वडा नं-३** को मालिकार्जुन मन्दीर परिसर र चौड मन्दिर परिसर। **वडा नं-४** को ऐरिछना। **वडा नं-५** कोकठपते र चोललेक	• **वडा नं-१**को मा.वि. भर्तोला, • **वडा नं-२**को राष्ट्रिय मा.वि. ठिङ, सरस्वती मा.वि. सेलचमा, • **वडा नं-३** को मा.वि. मड र लटीनाथ आ. वि.बसेडी। • **वडा नं-४** को मा.बि. ऐरीछना र	मालिकार्जुन गाउँपालिकाका कार्यालय र ८ वटै वडा कार्यालयहरु	-	२ वटा एम्बुलेन्स खरिद प्रकृयामा रहेको।	चुनौतीः(• भौगोलिक विकटता। • श्रोत साधनको अभाव। • दक्ष जनशक्तिको अभाव।

सि.नं.	स्थानीय तह/बिषय	जोखिम वस्ति	जोखिम स्थान	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल	भण्डारण गृह	चालु अवस्थामा रहेका दमकल, rubber boat तथा एम्बुलेन्सको विवरण	कैफियत
		• **वडा नं-४** को गोठ्युडी, कासादेउ, पाटा चुवाड • **वडा नं-५** को घोडेढुङ्गा, लिमेती, मल्तडी, ल्वातड, सुरमाडा, पाली र जुच्छया। • **वडा नं-६** को सलेती, भोल्यानी, कुर्ज्यानी, कुचाकोट र गारागाड। वडा नं-७ को घोडेवगर, खेतार र ढक्या। • **वडा नं-८** को शंकरपुर आडाखान बजार क्षेत्र, खोलिचोरा, सल्याडी, भुल्याडी र धामीगाडा।		**वडा नं-६** को उकु महल क्षेत्र र गरडा। **वडा नं-७** को झगला वगड र चौकी विनाकोर्याली	हुनैनाथ मा. वि. चन्दनपुर। • **वडा नं-५**को कृष्ण मा. वि. डाडाकोट र लटिनाथ आ. वि. लिमा। • **वडा नं-६** को सरस्वती मा. वि. उकु र गरडा मा.वि. गरडा। • **वडा नं-७** को डिन्सी र परोपकार आ. वि. चौकी। • **वडा नं-८** को शंकरपुर मा.वि. पस्ती, सोमनाथ आ. वि. चस्कोट र बालकल्याण आ. वि. थक्तोली।				
४	नौगाड गाउँपालिका	**वडा नं. १** को जात्रा, गोधानी, बगड जोखिम वस्ती। **पहिरो जाने, घरधुरी संख्या ३५** • **वडा नं. २** को सुण्डमुण्ड, गोधानी, दल्लेक। पहिरो जाने, घरधुरी संख्या ३० • **वडा नं. ३** को पारीखार, सिमार, जामिर, खुपिलगाउँ, दोखला। खार खोलाको कटान हुने। घरधुरी संख्या २५ • **वडा नं. ४** को होपरी, मल्लामट्टे र कपडे पहिरो क्षेत्र पहिरो जाने, घरधुरी संख्या ४० । • **वडा नं. ५** को उडालु, श्रीबगड, सौकेबगड होपरीगाड। नौगाड नदीको कटान। घरधुरी संख्या ५० • **वडा नं. ६**को धुलिगाडा खेडा, रैचु, गडिगाड, परिगाउँ र थागिलगाडा। नौगाड नदी र धुरीगडा खोलाको कटान क्षेत्र। घरधुरी संख्या १०५	• **गत** वर्षको मनसुनका क्रममा पहिरो गएको क्षेत्र संख्या -३ (नौगाड गा.पा.६) • गत अषाढ महिनामा मानवीय क्षति समेत भएको पहिरो क्षेत्र संख्या - १ (नौगाड गा.पा.४)। • गत अषाढ महिनामा भौतिक संरचना क्षति भएको पहो क्षेत्र संख्या - २ (नौगाड गा.पा.२) • नौगाड गाउँपालिका को बीच भाग भएर बग्ने नौगाड नदीको वरपर वर्षेनी कटान	नौगाड गा. पा. १को कसाड, मानाकोट, सेराधार, रुईसाईनी र ताराकोट। वडा नं २को दल्लेक धार र छिपुलथान वडा नं ३ को ताराकोट, लाटामाण्डौ खार। वडा नं ४को मा. वि. सिप्टीको खेलमैदान, विनायक धार। वडा नं. ५ को वसर , सौकेबगड र श्रीबगड। वडा नं. ६को धुलिगडा खेडा जनहित मा. वि. प्राङगण, खालीडाडा, धुलिगडा माझगाउँ र पनढुङ्गा खुला मैदान।	श्री जनहित मा. वि. धुलिगडाको १४ कोठे भवनलाई प्रयोगमा ल्याईएको।	-	-	एम्बुलेन्स संख्या-१ **(चालुअवस्थामा रहेको)**	**चुनौतीः-** • तालिम प्राप्त उद्धारकर्मीहरु नहुँदा खोज उद्धारमा कठिनाई, • मनसुन पूर्व सूचना प्रणाली तथा आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापना नहुनु। • विपद व्यवस्थापन क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवाला निकायहरुको उपस्थिति नहुनु।

सि.नं.	स्थानीय तह/बिषय	जोखिम वस्ति	जोखिम स्थान	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल	भण्डारण गृह	चालु अवस्थामा रहेका दमकल, rubber boat तथा एम्बुलेन्सको विवरण	कैफियत
			हुने क्षेत्र संख्या -२० (नौगाड गा.पा.१,३, ५ र ६)						
५.	मार्मा गाउँपालिका	मार्मा गाउँपालिका वडा नं. ४ अन्तर्गत रिजडा बस्ति पहिरोबाट पूर्ण जोखिम। **(परिवार संख्या १०)**	• मार्मा गाउँपालिका वडा नं. ४ अन्तर्गत रिजडा बस्तिबाट वडा नं ४ को कार्यालय जाने बाटो, • वडा नं. २ को घट्टेगाड।	वडा नं. ३ को लटिनाथ मन्दीरको खेल मैदान र वडा नं. ४ को तपोवन क्षेत्र।	गाउँपालिका भित्रका बिभिन्न विद्यालयहरु		-	एम्बुलेन्स -१ **(चालुअवस्थामा रहेको)**	**चुनौती:-** १. बजेट अभाव। २. भौगोलिक विकटता ३. जग्गा जमिनको अभाव।
६.	लेकम गाउँपालिका	पहिरोको जोखिमः(• **वडा नं. ४** अन्तर्गत पैसखोला, जामुली, तोली, पन्तगाउँ, झलाती, बचपाली,जोगीभाडा र आठा गरी जम्मा ८ स्थान। • **वडा नं. ५** अन्तर्गत पीड, अंकुर, मैखोली र बनखेत • **वडा नं. ६** अन्तर्गत घोडशिला, गणेत र मेल्ला। • **वडा नं ३** अन्तर्गत ऐरपाली , उकुमा र मकन्ना। • **वडा नं. १** अन्तर्गत झडकले पट्युडी। **(जम्मा जोखिम वस्ती संख्या १९)**	-	-	-	-	-	एम्बुलेन्स १ गा.पा.को रहेको। उद्धारकर्मी –BOP लाली।	चुनौतीः(१. बजेट अभाव। २. साधन स्रोतको अभाव ३. छुट्टै सयन्त्र नहुनु।
७.	अपि हिमाल गाउँपालिका			**हेलीप्याडको लागी** सम्तेली चौड खात्ती **खुला क्षेत्र तथा आपतकालीन आश्रय स्थलहरुको विवरण:-** वडा नं. १ अन्तर्गत खायकोट,सिति, पाटा वडा नं. २ अन्तर्गत पाटू, सेरा, वडा नं. ३ अन्तर्गत पाथा, सिमार, घाँजिर, क्षेती					गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कच्ची सडक बाटोको निर्माण कार्य भएतापनि पालिकाको केन्द्रसम्म सडक बाटो नपुगेको।

सि.नं.	स्थानीय तह/बिषय	जोखिम वस्ति	जोखिम स्थान	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल	भण्डारण गृह	चालु अवस्थामा रहेका दमकल, rubber boat तथा एम्बुलेन्सको विवरण	कैफियत
				वडा नं. ४ अन्तर्गत सल्लेधार, नौपाटा, खाती सम्तैलीचौर, वडा नं. ५ अन्तर्गत लुम्थी वडा नं. ६ अन्तर्गत सितौला पुरानो विद्यालय क्षेत्र					
८.	शैल्यशिखर नगरपालिका								विवरण प्राप्त हुन बाँकी रहेको
९.	व्याँस गाउँपालिका								विवरण प्राप्त हुन बाँकी रहेको
१०.	जिल्लामा रहेका उध्दारकर्मीहरु	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु (नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना) का तालिम प्राप्त खोज उद्धारकर्ताहरु तथा नेपाल रेडक्रस सोसाईटी जिल्ला शाखा र जिल्ला स्थित विभिन्न उपशाखाहरुमा कार्यरत स्वयंसेवकहरु।							
११.	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका सन्दर्भमा देखिएका प्रमुख चुनौतिहरु	भौगोलिक बनावट, भिरालो जमिन बाढी, पहिरो, भूक्षय अव्यवस्थित बसोबास, भूकम्प प्रतिरोधात्मक आवास निर्माणको अभाव							
१२.	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको थप प्रभावकारिताको लागि राय सुझाव	स्वयम सेवक परिचालन वस्ती व्यवस्थापन प्रभावकारी सूचनाप्रणाली विपद् व्यवस्थापनका लागी खोज उद्धार सामाग्रीको उपलब्धता।							
१३.	विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा जिल्लाको आवश्यकता र प्राथमिकता	जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र (DEOC) साधन श्रोत सम्पन्न हुन आवश्यक रहेको। जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरुलाई खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरुको उपलब्धता र तालिम प्राप्त उद्धारकर्मीहरुको व्यवस्था। सडक निर्माण लगायत अन्य विकास निर्माण कार्यमा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रभावकारी रुपमा लागू गर्नुपर्ने। मनसून पूर्व सूचना प्रणाली व्यवस्थापन। विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न निकाय/संयन्त्रबिच बिच पारस्पारिक सहयोग, समन्वय र सहकार्य हुनुपर्ने।							

जोखिम बस्ती

		अपिहिमाल गाउँपालिका		
क्र.सं.	**सम्बन्धित स्थानीय तह**	**वडा नं.**	**जोखिम सम्भावित वस्तीहरु**	**कैफियत**
१	अपिहिमाल गाउँपालिका	१	आरुखोड ल्वाथी	
२	अपिहिमाल गाउँपालिका	२	घुसा	
३	अपिहिमाल गाउँपालिका	३	गौडेखोला, राताभिटा, खिर्सा, क्षेत्ति र घाजिर	
४	अपिहिमाल गाउँपालिका	४	गौडेखोला	
५	अपिहिमाल गाउँपालिका	६	चौकीबगर, मज्जे, ककनाडी, घंकं, धमलाड र पानीमुल	
		व्याँस गाउँपालिका		
क्र.सं.	**सम्बन्धित स्थानीय तह**	**वडा नं.**	**जोखिम सम्भावित वस्तीहरु**	**कैफियत**
१	व्याँस गाउँपालिका	४	माडगाउँ बस्ती	पहिरोको जोखिम
२	व्याँस गाउँपालिका	३	तुसार पानी बस्ती	पहिरोको जोखिम
३	व्याँस गाउँपालिका	६	तुसराडी क्षेत्र	बाढी पहिरो जोखिम
४	व्याँस गाउँपालिका	४	गल्या क्षेत्र	बाढी पहिरो जोखिम

महाकाली नगरपालिका

क्र.सं.	सम्बन्धित स्थानीय तह	वडा नं.	जोखिम सम्भावित वस्तीहरु	कैफियत
१	महाकाली नगरपालिका	१ र २	श्रीबगर र मुल्ला क्षेत्र, बडाली गाउँ सम्पूर्ण बस्ती	जोखिम बस्ती
२	महाकाली नगरपालिका	१, २, ३, ८ र ९		जोखिम स्थान

मालिकार्जुन गाउँपालिका

क्र.सं.	सम्बन्धित स्थानीय तह	वडा नं.	जोखिम सम्भावित वस्तीहरु	कैफियत
१		**वडा नं-१**	• सजानी, ठाडीधार, काँचुलीगाड	
२		**वडा नं-२**	• ज्युनाड, नाईल, मौपानी, ठिङ, भैसेखर्क र न्वालपानी ।	
३		**वडा नं-३**	• बसेडी, खर्तोला,कोठेली, चाथरीविसा, जमलकट्या, मलवाव र वस्कोट ।	
४	मालिकार्जुन गाउँपालिका	**वडा नं-४**	• गोठ्युडी, कासादेउ, पाटा चुवाड	
५		**वडा नं-५**	• घोडेढुङ्गा, लिमेती, मल्तडी, ल्वातड, सुरमाडा, पाली र जुच्छया ।	
६		**वडा नं-६**	• सलेती, भोल्यानी, कुर्ज्यानी, कुचाकोट र गारागाड । वडा नं-७ को घोडेवगर, खेतार र ढक्या ।	
७		**वडा नं-८**	• शंकरपुर आडाखान बजार क्षेत्र, खोलिचोरा, सल्याडी, भुल्याडी र धामीगाडा ।	

नौगाड गाउँपालिका

क्र.सं.	सम्बन्धित स्थानीय तह	वडा नं.	जोखिम सम्भावित वस्तीहरु	कैफियत
१		**वडा नं१ .**	जात्रा, गोधानी, बगड जोखिम वस्ती । पहिरो जाने, घरधुरी संख्या ३५	
२		**वडा नं. २**	सुण्डमुण्ड, गोधानी, दल्लेक । पहिरो जाने, घरधुरी संख्या ३०	
३	नौगाड गाउँपालिका	**वडा नं. ३**	पारीखार, सिमार, जामिर, खुपिल्गाउँ, दोखला । खार खोलाको कटान हुने । घरधुरी संख्या २५	
४		**वडा नं. ४**	होपरी, मल्लामट्टे र कपडे पहिरो क्षेत्र पहिरो जाने, घरधुरी संख्या ४० ।	
५		**वडा नं. ५**	उडालु, श्रीबगड, सौकेबगड होपरीगाड । नौगाड नदीको कटान । घरधुरी संख्या ५०	
६		**वडा नं. ६**	धुलिगाडा खेडा, रैचु, गडिगाड, परिगाउँ र थागिलगाडा । नौगाड नदी र धुरीगडा खोलाको कटान क्षेत्र । घरधुरी संख्या १०५	

मार्मा गाउँपालिका

क्र.सं.	सम्बन्धित स्थानीय तह	वडा नं.	जोखिम सम्भावित वस्तीहरु	कैफियत
१	मार्मा गाउँपालिका	**वडा नं. ४**	मार्मा गाउँपालिका वडा नं अन्तर्गत रिजडा बस्ति पहिरोबाट पूर्ण जोखिम । ४ . **(परिवार संख्या १०)**	

लेकम गाउँपालिका

क्र.सं.	सम्बन्धित स्थानीय तह	वडा नं.	जोखिम सम्भावित वस्तीहरु	कैफियत
१		**वडा नं. ४**	पैसखोला, जामुली, तोली, पन्तगाउँ, झलाती, बचपाली,जोगीभाडा र आठा गरी जम्मा ८ स्थान।	
२	लेकम गाउँपालिका	**वडा नं. ५**	पीड, अंकुर, मैखोली र बनखेत	
३		**वडा नं. ६**	घोडशिला, गणेत र मेल्ला ।	
४		**वडा नं. ३**	ऐरपाली, उकुमा र मकन्ना ।	
५		**वडा नं.१**	झडकले पट्युडी । **(जम्मा जोखिम वस्ती संख्या १९)**	

दुहुँ गाँउपालिका

क्र.सं.	सम्बन्धित स्थानीय तह	वडा नं.	जोखिम सम्भावित वस्तीहरु	कैफियत
१	दुहुँ गाउँपालिका	**वडा नं. ३**	• नाग, गैरी, सल्ली, चौपाती	
२	दुहुँ गाउँपालिका	**वडा नं. १**	• धुलीगडा बस्तीहरु	

शैल्यशिखर नगरपालिका

क्र.सं.	सम्बन्धित स्थानीय तह	वडा नं.	जोखिम सम्भावित वस्तीहरु	कैफियत
१	शैल्यशिखर नगरपालिका		ओसिल बस्ती क्षेत्र	पहिरोबाट जोखिम

दार्चुलामा विपद् पूर्व सूचना प्रणाली
विपद् सूचना संयन्त्र सञ्जाल